

bestandig er gaaet frem paa denne Maade, men det er tillige ved, hvad der ret egentlig var noget Nyt her i Hovedstaden, en Pigeskole, som er bleven bekendt og virkelig bleven berømt, trods megen Modstand, under Navn af Danneqvinde-Skolen. Der var det, saavidt jeg veed, at der gjordes den første Begyndelse her i Kjøbenhavn til et Institut, som dog kunde give en virkelig qvindelig Oplysning, og hvor det viste sig, at man ligesaa vel ved Qvindens som Mandens Dannelse kan og bør tage Hensyn til, at vi ere et Folk, at vi have beholdt en egen folkelig Charakter, Historie og Tankegang, som vore Børn, naar de sættes i Skolen, langtfra at føres bort fra, netop skulde føres levende, naturligt og glædeligt ind i. Saa vist som det nu har været Bestræbelsen, og saa vist som den har været kronet med langt større Held, end der kunde have været ventet, men har paa den anden Side ogsaa kostet langt større Opoffrelse, end man let gjør sig Forestilling om, saa vist mener jeg, at der ogsaa er en meget gyldig Grund til at gjøre en Undtagelse, om det saa end skulde være den eneste, naar Skolemanden har naaet en vis Alder, og Uafhængighederne have saaledes forandret sig, at han ikke uden at gjøre Opoffrelser, der vilde overstige hans Evne, kan vedblive sin Virksomhed. Selv om man seer Sagen blot fra den finantistelle Side, kan man vistnok sige, at de Penge, der gives i Pension til en Skolemand, der baade har stræbt at bryde en ny Bane og har vist, at der kan gives, uden offentlig Understøttelse og uden at det skeer paa offentlig Bekostning, en Undervisning, der i det Hele er meget mere frugtbar end den, som Staten selv bekoster, saa mener jeg, at derved har en Mand virkelig gjort sig fortjent af Statens og Folkets Finantser, fordi det derved er begyndt at vises, at Staten vistnok kan og bør, naar det kan anses for at være betimeligt, naar den selvstændige Skole har naaet en vis Styrke og Anerkjendelse, fritage sig for alle de store Bekostninger, den hidtil har anvendt, og den vilde jo unægtelig spare Meget, naar den istedetfor at udrede Lønninger til alle dem, der besørge Undervisningen indenfor dens Kredse, kunde slippe med kun at give Pension til dem, der vare udtjente.

Efterberning: Jeg skal tilfulde anerkende den her omtalte Mand's Fortjenester, jeg har kendt hans Virksomhed som Skoleforstander fra en meget tidlig Tid og holder mig ogsaa overbevist om, at han har gavnet betydeligt i denne Retning. Men vi skulle lægge Mærke til, at skjøndt dette vistnok anerkendes af de Fleste her i Salen, saa er der dog i det, som her er foreslaaet, Noget, som i høi Grad maa vække vor Opmærksomhed. Vi maae, inden vi gjøre dette Skridt, vel betænke, at Saadant ikke skal blive til en Sædvanesag, og at vi maae vide, hvad vi gjøre, for at vi senere kunne finde Grændsen. Jeg vil først omtale Summen, 1200 Rdl. Man siger, at den ikke er motiveret, men vi skulle vel lægge Mærke til, at den Sum 1200 Rdl. har faaet en særegen Betydning. Det er den politiske Velhavenheds Begrænsning; nedensfor denne Sum er politisk Fattigdom, med den og over den er politisk Selvstændighed og Velhavenhed. Jeg siger ikke, at det ikke er rigtigt, at Pensionen bliver 1200 Rdl., men det er urigtigt, at en saadan Indkomst har en Betydning, som vi ved denne Leilighed maae komme til at minde, og som maaskee kunde friste os til at forandre Summen til 1199 Rdl., fordi vi ikke ville skabe en ny Bølger; det er Følgen af at gjøre falske Skridt, at man kommer til Betragtninger af den Art, den sidste ærede Taler har nævnet, og det have flere Talere allerede benyttet som en Grund til at understøtte Lovforslaget, at, idet vi give denne Mand en Anerkjendelse af hans Virksomhed, støtte vi med det Samme den private Undervisningsindustri og kunne haabe at blive frigjorte for den offentlige Undervisningsindustri. Havde Ministeren talt saaledes til Forsvar for dette Lovforslag, saa havde det haft en ganske anden Betydning; dersom Ministeren havde givet et eneste Ord til at støtte denne Opfattelse af Sagen, saa havde han derved givet et stærkere Motiv end alle de, der ledsage Lovforslaget. Den ærede Minister siger: det kommer ikke an paa mange Motiver; deri har han Ret, men det kommer an paa et gyldigt Motiv. Det gyldige Motiv her, og vistnok det eneste gyldige Motiv, er Mandens Fortjeneste i